

20. ročník kursů UNESCO na Ústavu makromolekulární chemie AV ČR, v.v.i.

Téma tohoto úvodníku je vlastně docela aktuální ve světle současné migrační krize, kdy se v Evropě setkáváme a budeme setkávat – ať se nám to líbí nebo ne – s příslušníky docela jiných kultur, kteří zde hledají útočiště. Lidé z naší akademické sféry, ve srovnání s běžnou populací, mají s kontakty s cizími kulturami mnohem větší zkušenosti. Samozřejmě: ti cizinci, kteří přicházejí na naše vysoké školy nebo do akademických ústavů, jsou „vybranou společností“, jsou to lidé se vzděláním, vybavení navíc jazykovými znalostmi. Tyto zkušenosti tedy budou mít jen omezený dosah.

Letos v říjnu započne již 20. akademický rok postgraduálních kursů pro mladé absolventy vysokých škol, zejména z rozvojových či ekonomicky znevýhodněných zemí, pořádaný Ústavem makromolekulární chemie AV ČR, v.v.i. (ÚMCH), pod záštitou UNESCO. Cílem je poskytnout mladým lidem vzdělání v oblasti moderní polymerní vědy. Jeden běh tohoto kursu trvá 10 měsíců, během nichž se každý účastník zapojí do experimentální práce v rámci jednoho z výzkumných projektů pod dohledem zkušeného „domácího“ vědce.

Vedle účasti na výzkumu jsou všichni frekventanti povinni absolvovat sedmáct odborných přednášek a pět laboratorních demonstrací pořádaných ústavními odborníky. K tomu dostanou možnost navštěvovat i jiné přednášky a semináře, příp. jazykové kurzy. Průběžné výsledky svého výzkumu prezentují na pracovních schůzích a na konci každého běhu pak na závěrečném semináři. Poté získávají příslušný certifikát.

Již ze samotného faktu dlouhé existence těchto kursů nutně plyne bohatá zkušenost, jakou ÚMCH získal s výukou studentů z nejrůznějších končin světa. Pouhý výčet zemí, ze kterých pocházeli účastníci, je impozantní: Alžírsko, Bangladéš, Brazílie, Bulharsko, Čína, Chorvatsko, Maďarsko, Indie, Írán, Jižní Afrika, Kazachstán, Makedonie, Mexiko, Nepál, Polsko, Rumunsko, Rusko, Srbsko, Ukrajina, Uruguay, Uzbekistán a Vietnam. Za prvních 18 let existence kursu byl celkový počet účastníků 150 (z toho 83 žen).

Kurs je oboustranně velmi prospěšný:

Pro jeho absolventy znamená dobrý start do další profesionální kariéry. Dvacet šest z nich již zahájilo dokto-

randská studia na různých univerzitách v ČR, dvacet tři pak bylo nebo je školené na ÚMCH jako doktorandi a nejméně osm z nich již svá studia dokončilo získáním titulu PhD. A nejen to: několik účastníků tohoto kursu se posléze stalo zaměstnanci ÚMCH nebo jiných institucí AV ČR, někteří zde dokonce již působí jako školitelé. Jiní pokračují v práci buď ve svých mateřských zemích, nebo v jiných státech, často na prestižních akademických ústavech. Mnoho z nich zůstalo v profesionálním kontaktu s ÚMCH i po dokončení kursu a odchodu z ústavu a tato spolupráce byla zúročena ve více než 360 publikacích, citovaných již více než 7000-krát.

I pro samotný ÚMCH mají tyto kurzy samozřejmě velmi pozitivní dopad. Vedle již zmiňovaných vědeckých výsledků je to zejména příspěvek k pozitivnímu obrazu české polymerní vědy. V našem ústavu během těch 19 let existence kursů vzniklo mnoho přátelských vztahů jak typu domácí-cizí, tak i mezi hosty z ciziny. Je pěkné sledovat, že i frekventanti, kteří pocházejí z národů, jejichž státy či představitelé mají mezi sebou v současné době napjaté vztahy, se k sobě na našich pracovištích chovají srdečně, a normálně spolupracují.

Jednacím jazykem je samozřejmě angličtina, ale mnoho účastníků se během i té krátké doby deseti měsíců naučilo slušně česky – to platí přirozeně zejména pro Slovany. Vede to někdy k roztomilým a zábavným nedorozuměním.

Chtěl bych v této souvislosti zmínit i svou osobní zkušenost: když kurzy před těmi 20 lety začínaly, účastníci z postkomunistických zemí měli většinou velmi chabou znalost angličtiny. Několik prvních let jsem proto vedl kurzy „chemické angličtiny“, s cílem zejména naučit nováčky rozumět přednáškám. Jak plynula léta, ukazovalo se, že nově příchozí byli v angličtině stále lepší a lepší, takže po 4–5 letech bylo možné od těchto jazykových přednášek zcela upustit.

A budoucnost? 20. ročník kursů právě začíná, což znamená, že v našem ústavu budeme vidat nové tváře a učit se nová jména. Těším se na to.

Jiří Podešva